

बाढीले बगाएको कुलो नबनेपछि किसान चिन्तित

दिलमाया शाही/मध्याह्न
जुलाई, २० चैत

चैत महिना जुम्लामा मार्सी धानको विउ भिजाउने, बैर्ना उत्पादन गर्ने र विउ छैन समय हो। अहिले धेरै जसो जुम्लाका किसानहरूले मार्सी धानको विउ छैनको छन्।

तर जुम्लाको हिमा गाउँपालिका वडा नम्बर १ का किसान सुविवाना शाहीले मार्सी धान रोपे खेतको कुलो बाढीले बगाएपछि यस पटक धानको विउ राख्न पाएको छैनन्। उनले भनिन्, 'यो बैर्ना राख्ने समय आएर गाइस्यो, कुलो छैन, तटबन्धमा छैन, पार्नी छैन, खेतमै बाढीले पुर्णिर्दाको छ, के गर्ने ?, यस पटक पनि धान रोपे अवस्था छैन।'

विसं २०७९ असोज १५, गतेदेखि २६ गतेसम्म एक हप्ता आएको बाढीले हिमा गाउँपालिका वडा नम्बर १ मडापोल्ला, कुच्चेकन र पागरपालिमा आउने कुलो धानको बाढीले बगाएपछि यस पटक धानको विउ राख्न पाएको छैनन्। उनले भनिन्, 'यो बैर्ना राख्ने समय आएर गाइस्यो, कुलो छैन, तटबन्धमा छैन, पार्नी छैन, खेतमै बाढीले पुर्णिर्दाको छ, के गर्ने ?, यस पटक पनि धान रोपे अवस्था छैन।'

तर जुम्लाको हिमा गाउँपालिका वडा नम्बर १ का किसान सुविवाना शाहीले मार्सी धान रोपे खेतको कुलो बाढीले बगाएपछि यस पटक धानको विउ राख्न पाएको छैनन्। उनले भनिन्, 'यो बैर्ना राख्ने समय आएर गाइस्यो, कुलो छैन, तटबन्धमा छैन, पार्नी छैन, खेतमै बाढीले पुर्णिर्दाको छ, के गर्ने ?, यस पटक पनि धान रोपे अवस्था छैन।'

तर जुम्लाको हिमा गाउँपालिका वडा नम्बर १ का किसानहरू भक्तवत्तादुर शाही, वीरवत्तादुर शाही, पदमवत्तादुर शाही, मानवत्तादुर शाही, रजवत्तादुर शाही, राजवत्तादुर, टोपवत्तादुर शाही, मेघवत्तादुर शाही, दतवत्तादुर शाही, नन्दवत्तादुर शाही

छ, कृषि विकास कार्यालय छ, प्रदेश सरकार र केन्द्रीय सरकारले विपदमा बगोका योजनामा धान नदिएको स्थानीय बताउँछन्। तथां क्षेत्रमा भएका करितपय खेतहरू बगरमा समेत परिणत भएका छन्। तर हालसम्म पनि धान खेती नैने कुलो र तटबन्धन नदिएका बाढीले बगाएपछि यस पटक धानको जानकारी दिए।

त्यसै विपदले बगाएका खेतहरूमा अहिले पनि वालुवा भरिएको देखिएन्छ। स्थानीयले यस विधयमा सरकारले ध्यान दिन नसकेको गुनासो गरेका छन्।

त्यसै जिल्लामा खानेपानी कार्यालय

र नौला शाही लगायत अन्य किसानका खेतहरू गत २०७९ सालको विपदले कुलो बगाउँदा समस्या भएको छ।

त्यसै विपदले मुहानामा निसाना नारखेर बगाउँपछि बहत हटबन्धन तथा रोपमा मर्माको कार्य गर्न अवश्यक रहेको बताए। अध्यक्ष शाहीले विपदले बगाएको खेतीयोर्य जमिन र कुलो पुनर्निर्माणका लागि विभिन्न निकायमा पहल गरेपनि प्राथमिकतामा परेको छैनन्। गाउँपालिका र वडा पालिकाको बजेटले त्यस क्षेत्रमा अपुग हुने भएको छ। गत वर्ष खानेपानी तथा सिन्चाइ कार्यालयमाफत तथ्यांक हुन्ने उनले बताए।

कर्णाली प्रदेशमा क्षितिग्रस्त खेत र कुलो पुनर्निर्माणका लागि माग पठाइएको थिए, तर त्यसमा प्राथमिकता नपरेको गुनासो छ। त्यसै विपदले कर्णाली सरकारले उत्पादन र कृषिलाई प्राथमिकता दिने नीति भएपनि जुम्लामा २०७९, विपदमा क्षिति कृषियोग्य जमिनको लेखाजोखा छैन। कृषि विकास कार्यालय जुम्लाका कार्यालय प्रमुख वालकराम देवेकोटा अनुसार क्षितियोग्य जमिन र भाँतिएका कुलाको अवस्थाका विषयमा जानकारी नभएको बताए। कहाँ के क्षिति भएको छ ?, पुनर्निर्माणमा के भएको छ ?, भन्ने विधयमा कार्यालयको तथ्यांक हुन्ने उनले बताए।

सुविधा रहेको छ। स्वास्थ्य क्षेत्रमा सबै भद्रा चौनैती खोपामा देखिएको हुँदा त्यसलाई समाधान गर्नीतर जाने जिल्ला अस्पताल हुम्लाका प्रमुख सिंहको भानाइ छ।

साउनर्देखि प्रसुसम्म जिल्ला अस्पतालमे भए/गरेको कामको विवरण जिल्ला अस्पतालले हरेक कठिनाइ भोदै तरकारी काम गरेको हुँदा अर्भै निरन्तर सेवामा लाम्पुन्पैर प्रमुख जिल्ला अधिकारी विनोद कुमार पोखरेले बताए।

त्यसै जिल्ला अस्पतालमा भएका पुराना सामग्री बनाएर प्रयोग गरेर काममा खटिनु आवश्यक देखिएको सिमकोट गाउँपालिका अध्यक्ष विजय भण्डारीले त्रिभुवन र नाम्बा सम्झौताको लागि देखिएको थिए। उत्तरी नाम्बा, सिमकोट र खार्पुनाथमा गाउँपालिकामा भन्ने चारवटा गाउँपालिकाको रिपोर्टडमा सहज देखिएको छ। उक्त गाउँपालिकाहरूमा इन्टरनेट र बतीको त्यस क्षेत्रमा दक्षिण त्रिभुवन र नेपालको देखिएको थिए।

जिल्लाको दक्षिण क्षेत्रका ताजाकोट, अदानचूली, चखेली र सर्कोगाड गाउँपालिकामा स्वास्थ्य क्षेत्रको रिपोर्टिङ गर्न देखिएको थिए। उक्त गाउँपालिकाहरूमा इन्टरनेट सेवा प्रवाह नहुँदा यो समस्या देखिएको थिए। उत्तरी नाम्बा, सिमकोट र खार्पुनाथमा गाउँपालिकामा भन्ने चारवटा गाउँपालिकाको रिपोर्टडमा सहज देखिएको छ। उक्त गाउँपालिकाहरूमा इन्टरनेट र बतीको त्यस क्षेत्रमा दक्षिण त्रिभुवन र नेपालको देखिएको थिए।

जिल्लाको दक्षिण क्षेत्रका ताजाकोट, अदानचूली, चखेली र सर्कोगाड गाउँपालिकामा स्वास्थ्य क्षेत्रको रिपोर्टिङ गर्न देखिएको थिए। उक्त गाउँपालिकाहरूमा इन्टरनेट सेवा प्रवाह नहुँदा यो समस्या देखिएको थिए। उत्तरी नाम्बा, सिमकोट र खार्पुनाथमा गाउँपालिकामा भन्ने चारवटा गाउँपालिकाको रिपोर्टडमा सहज देखिएको छ। उक्त गाउँपालिकाहरूमा इन्टरनेट र बतीको त्यस क्षेत्रमा दक्षिण त्रिभुवन र नेपालको देखिएको थिए।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि दावी गरे।

पर्छ ।' सीमा क्षेत्र नजिक तस्करहरूसँग सीमा क्षेत्रमा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीले ५० देखि ५५ सय रूपैयाँ लिएर भन्नार छली गरेर त्याएको सामान नेपाल भित्रयाउने गरेको २ र ३ सैकैमा प्रहरीको संलग्नता रहने गरेको छ।

'प्रशासन र दुई नम्बरीहरू दुवैको मिलाएकामा तस्करी भइहरैको छ' सीमा क्षेत्रका अर्का एकजना नारायणिको भन्ने 'ब्यारिड' गर्ने र प्रहरीबीच कुराकानी भएपछि जसको कुरा मिल्दै त्यो छुट्ठ। जसको मिल्दैन उसको सामान पकाउ

पर्छ।' सीमा क्षेत्रमा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीले ५० देखि ५५ सय रूपैयाँ लिएर भन्नार छली गरेर त्याएको सामान नेपाल भित्रयाउने गरेको २ र ३ सैकैमा प्रहरीको संलग्नता रहने गरेको छ।

सीमा क्षेत्र नजिक रहेको छ। उक्त गाउँपालिकाहरूमा इन्टरनेट सेवा प्रवाह नहुँदा यो समस्या देखिएको थिए। उत्तरी नाम्बा, सिमकोट र खार्पुनाथमा गाउँपालिकामा भन्ने चारवटा गाउँपालिकाको रिपोर्टडमा सहज देखिएको छ। उक्त गाउँपालिकाहरूमा इन्टरनेट र बतीको त्यस क्षेत्रमा दक्षिण त्रिभुवन र नेपालको देखिएको थिए।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि दावी गरे।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि दावी गरे।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि दावी गरे।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि दावी गरे।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि दावी गरे।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि दावी गरे।

गर्न सीमा नाकामा खटिनु अन्तिम तरिका नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी मुख्यदर्शक बने। यस विधयमा जिल्ला प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको लागि नियन्त्रणमा भएको छ। उनले तस्करी नियन्त्रणमा सक्रियता बढेको पनि द

संठपादकीय

स्वार्थले संकटमा एजेण्डा

सांस्कृतिक पहिचानको एजेण्डा बोकेर उदाएको नागरिक उन्मुक्ति पार्टी (नाडपा) विभाजन उन्मुख बनेको छ । सत्ता समीकरणबाट पार्टीका संरक्षक रेशमलाल चौधरी र अध्यक्ष रजिज्ञात्रे श्रेष्ठले फेरक अडान लिए पार्टी विभाजन उन्मुख बनेको हो । सोमबाद दिँसो एकअर्का समूहका नेताहरूलाई केन्द्रीय कार्यालय अनामनगरमा हात हालाहालके अवस्था बनेको थिए । उक्त घटनापछि अध्यक्ष श्रेष्ठले गण्डकी र बागमती प्रदेश अध्यक्षलाई पार्टीबाट खर्चस्त गरेको छन् । तर संरक्षक रेशम चौधरीले पनि रजिज्ञात्रे श्रेष्ठ पक्षधरलाई कार्बाहीको तयारी गरेका छन् । उनले अध्यक्ष रजिज्ञात्रलाई समेत कार्बाही गर्ने प्रष्ट संकेत दिएका छन् । त्यसअघि नै रजिज्ञात्रे रेशम पक्षका सुदूरपश्चिम प्रदेशसभाका सांसदहरूलाई कार्बाही गर्ने चेतावनी दिइसकेका छन् । अर्थात् एकअर्का समूहलाई कार्बाही गरेका पार्टी विभाजनतिर जाने संकेत दुवै पक्षले दिएका छन् ।

जबकी रेशम र रजिज्ञात्रे पति-पत्नी हुन् । टीकापुर घटनापछि आजीवन काराबासको सजाय खेपिरहेका बेला रेशमले नाउपा गरन गरेका थिए । तर जम्मैकैदोका सजाय आफूले खेपिरहेकाले पल्ली रजिज्ञात्रलाई अध्यक्ष बनाएर रेशम संरक्षक बसेका थिए । यसरी जेलबाट गठन गरेका पार्टीले गत वर्ष सम्पन्न स्थानीय, प्रदेश र संघको चुनावमा अप्रत्यासित मत पायो । जसको बलमा रजिज्ञात्रे संघीय सरकारमै मन्त्री बनिन् भने रेशमले आममाफी पाउने आधार सिर्जना भयो । गत वर्ष १५ जेठमा सरकारले आममाफी दिने निर्णय गरेपछि रेशम जेलमुक्त भएका थिए । उनी जेल बाहिर निर्देशित भने राजनीतिमा सक्रिय भएका थिए । जसअनुसार, गत पुस्तमा पहिलो महाधिवेशन गरेर रेशम अध्यक्ष चयन भएका थिए ।

तर रजिज्ञात्रे अध्यक्ष पद छोड्नु परेपछि असन्तुष्ट रहेका रजिज्ञात्रे गत २१ फागुनमा सत्ता गठबन्धन परिवर्तन हुँवा मन्त्रीबाट समेत हटिन्न । यद्यपि रजिज्ञात्रे नयाँ सत्ता गठबन्धनमै सामेल हुनुपर्न अडानमा छन् भने रेशम नेपाली काग्रेसलाई साथ दिनुपर्न पक्षमा छन् । यही बीच निर्वाचन आयोगले समेत रेशमलाई अध्यक्षको मान्यता नदिएर रजिज्ञात्रे नेतृत्वकै नाउपालाई वैधानिकता दियो । आयोगको वैधानिकता पाएपछि रजिज्ञात्रे रेशमसँग खुलेर फरक मत राखिरहेका छन् । घटनाक्रममा कुनै परिवर्तन नभए यो पार्टी विभाजन नजिक पुगेको छ । अर्थात् सांस्कृतिक पहिचानको एजेण्डा लिएर खुलेको नाउपा सत्ताकै कारण विघटन नाजिक छ । यो परिवर्तना जनावेदश विपरीत मात्रै होइन, नेपाली राजनीतिमा सत्ताका निर्मित पति-पत्नी समेत एक रहन सदरैनन् भने सन्देश जाने देखिन्छ । तसर्थ सत्ता भन्दा माथि उत्तर चुनावी प्रतिवद्धता पुरा गर्ने र मुलुकको राजनीतिलाई थप बद्नाम हुनबाट जोगाउनु नाउपा नेतृत्वको दायित्व दुनेछ ।

मलिलाको संविधानले महिला, पुरुष वा अन्य लिङ्गी भास्तै कारण फक्क व्यवहार हन नहुने वा असमान व्यवहार गर्न नहने प्रष्ट पारेको छ । पुरुष वा यौनिक तथा लैंगिक अत्यसंख्यक्षमीको समान अवसर, व्यवहार र अधिकारको उपभोग हो लैंगिक समानता । समाजका दरेक व्यक्तिलाई सम्मानित र सुरक्षित बनाउन लैंगिक समानता आवश्यक छ । व्यक्तिले आत्मसम्मान महसुस गर्न शरीर, सम्पत्ति र शक्तिमा आफो नियन्त्रण हुनपर्छ । तर, महिलाका यी तीनै चिज वाईंहेका छन् । उनीहरूप्रति व्यक्ति, समाज र राष्ट्रले गर्ने पूर्वाग्रही सोचमा परिवर्तन नल्याउँदासम्म लैंगिक समानता संविधान र ऐन कानूनमा मात्रै हुँदैरहेछ । जुन नेपाली समाजमा दोखिएको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना-२०७३ को तथ्यांक हेने हो भने महिलाको जनसंख्या पुरुषको भन्दा छ, लाख ५७ हजार छ, सय ७६ वटी छ । कूल जनसंख्या दुई करोड भन्दा छ, लाख ६४ हजार पाँच सय ७८ हुँदा महिला ५९.०४ प्रतिशत छन् भने पुरुष ५८.९६ प्रतिशत । महिलाको जनसंख्या बढ्दै भाव छैन पति, बाबू, सम्मान दाइमाडि विदेश पठाएर घर साझाले पनि धैर महिला बनेका छन् । यो रायो करा हो । तर, जनगणनाकै तथ्यांकले विदेश बन्ने जनसंख्या २१ लाख ९० हजार पाँच सय १२ देखाएको छ । यसमा पुरुषको हिस्सा ६१.२८ प्रतिशत छ, भने महिला जम्मा ३८.७२ प्रतिशत छन् । पुरुषलाई वेदिशको रोजगारीमा पठाएर घर साझाले हुने वा आफै कमाउने महिला बढ्दै गए ए पनि धरमूली बन्ने र सम्पत्तिको मालिक बन्ने महिला भने बढेका छैन । असमान शक्ति सन्तुलनले संरक्षणको भूमिका निभाने पनि महिलालाई बनाएको छैन । असमान नवनदा आफूनकूल सम्पत्ति उपभोग गर्न र अधिकार प्रयोग गर्न पाएका छैन । यसले महिलामाथिको असमान व्यवहार र विचारिताको हाटेको छैन ।

जनगणनाकै अर्को तथ्यांकले सम्पत्तिमा महिला कसरी विचित्र छन् प्रष्ट पार्श्व । तथ्यांकअनुसार नेपालमा २.३ प्रतिशत महिलाको मात्रै धरमा स्वामित्व छ । सम्पत्तिमा स्वामित्व हुने महिला जम्मा ९.७ प्रतिशत छन् । धरमगामायै केहीमा अर्थात् सम्पत्तिमा स्वामित्व हुने महिला १.८ प्रतिशत छन् । सम्पत्तिमा धरमगामायै केहीमा धरमगामायै बन्न अर्कै सकेका छैन । नेपालका ३४.५ प्रतिशत महिला धरमगामायै बन्न सकेका छैन । अर्थात् धरमगामायै बन्ने चाहीं पुरुष । यसले महिलामाथि आफै परिवारले भर नगरेको र लैंगिक असमानता एवम् विभेदलाई उदाहङ्ग बनाएको छ ।

नेपालको संविधानले महिलालाई आफौ शरीर आफै अधिकारको सुनिश्चित गरेको छ । अर्थात् पहिलोपटक महिलालाई सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्यस्वास्थ्यका उपर्युक्त हक दिएको छ । यसले महिला गर्भवती हुने वा नहुने रोजन पाउनेदेखि राज्यबाट सुरक्षित मातृत्व सेवा पाउनु पर्ने अधिकारलाई समेट्दूँ । विवाह गर्ने वा जन्मने, कहिले गर्ने, कोसाङ गर्ने, सन्तान जन्माउने वा जन्माउने भन्ने अधिकार महिलालाई समर्पण गर्ने पाउँछन् । सेवालाई सुरक्षित, गुणस्तरीय, संसर्वत तथा प्रहृत्योग्य गर्ने पाउँछन् । अर्थात् उपर्युक्त सम्पत्तिमा स्वामित्व, उपर्युक्त सम्पत्तिमा स्वामित्व तथा धरमगामायै केहीमा धरमगामायै बन्न सकेका छैन । अर्थात् धरमगामायै बन्ने चाहीं पुरुष । यसले महिलामाथि आफै परिवारले भर नगरेको र लैंगिक असमानता एवम् विभेदलाई उदाहङ्ग बनाएको छ ।

अर्कै पनि धैरे महिला कम उमेरमा विवाह गर्न वाव्य छन् । जनगणनाको तथ्याकमा विवाहरी २० पाशी भनेपनि पहिलो विवाह गर्दाको औसत उमेर महिलाको १८ छ भने पुरुषको २१ छ । विहे भएकामयै ४४ हजार ७०.७ अर्थात् ०.५ प्रतिशत महिलाले १० वर्ष पनि नपूर्वै विहे गरेका छन् । नेपाली समाज अर्कै पनि छोरा रोजाउने रोजेको केतासंग विवाह नगर्न परिवार त्याग्नुपरेका र सन्तान नज्माउँदा पातिले छोडेने गरेका थैरु घटना छन् । विवाहदेखि सन्तान जन्माउने बेलासम्म आइपुरा महिलामाथि थुपै विभेद र हिंसा भएका छन् ।

अर्कै पनि धैरे महिला कम उमेरमा विवाह गर्न वाव्य छन् । जनगणनाको तथ्याकमा विवाहरी २० पाशी भनेपनि पहिलो विवाह गर्दाको औसत उमेर महिलाको १८ छ भने पुरुषको २१ छ । विहे भएकामयै ४४ हजार ७०.७ अर्थात् ०.५ प्रतिशत महिलाले १० वर्ष पनि नपूर्वै विहे गरेका छन् । नेपाली समाज अर्कै पनि छोरा रोजाउने रोजेको केतासंग विवाह नगर्न परिवार त्याग्नुपरेका र सन्तान नज्माउँदा पातिले छोडेने गरेका थैरु घटना छन् । विवाहदेखि सन्तान जन्माउने बेलासम्म आइपुरा महिलामाथि थुपै विभेद र हिंसा भएका छन् ।

तेहिक असमानताको अर्को सूचक हो शक्ति पहुँच र नियन्त्रण । यसमा पनि महिला कमजोर छन् । महिलाहरू दैनिक १९ लाख २७ लाख तीनै हजार ९६९ सत्तानामा छोरीको संख्या जम्मा ४७३ प्रतिशत छ । भ्रमर जम्माएका सत्तानामा छोरीको अर्थात् अवसर त्रितीय व्यवहार चाहिन्छ । लैंगिक संवेदनशीलता बुझैपैर्न हुन्छ । त्यसका लागि लैंगिक संवेदनशीलता बुझैपैर्न सकिन्छ ।

परिपाटी वडेको छ । प्रजनन योग्य महिलाले जन्माएका एक करोड २७ लाख तीनै हजार ९६९ सत्तानामा छोरीको संख्या जम्मा ४७३ प्रतिशत छ । जबकी छोरा ५२.७ प्रतिशत छन् । भ्रमर जम्माएका सत्तानामा छोरीको अर्थात् अवसर त्रितीय व्यवहार चाहिन्छ । लैंगिक संवेदनशीलताले मात्रै लैंगिकताका आधारमा हुने सबै लैंगिक असमानता नेतृत्वको दोहोराएको छ । त्रितीय व्यवहार चाहिन्छ ।

लैंगिक असमानता दुन भनेको महिला, पुरुष र अन्य लिङ्गी भएकै कारण असमान र भेदभावपूर्ण व्यवहार हुनु हो । व्यक्तिलाई आफौ कर्तृत व्यवहारले लैंगिक असमानता र विभेद दिएको छ । भ्रमर जम्माएका विभेद र हिंसा भएको छ भने जान नहुन पनि हो । जान भएकाले पनि व्यवहारमा ढाल प्रतिवद्ध नपरिनु हो ।

लैंगिक असमानता दुन भनेको महिला, पुरुष र अन्य लिङ्गी भएकै कारण असमान र भेदभावपूर्ण व्यवहार हुनु हो । व्यक्तिलाई आफौ कर्तृत व्यवहारले लैंगिक असमानता र विभेद दिएको छ । भ्रमर जम्माएका विभेद र हिंसा भएको छ भने जान नहुन पनि हो । जान भएकाले पनि व्यवहारमा ढाल प्रतिवद्ध नपरिनु हो ।

लैंगिक असमानता दुन भनेको महिला, पुरुष र अन्य लिङ्गी भएकै कारण असमान र भेदभावपूर्ण व्यवहार हुनु हो । व्यक्तिलाई आफौ कर्तृत व्यवहारले लैंगिक असमानता र विभेद दिएको छ । भ्रमर जम्माएका विभेद र ह

नेपालको लगातार दोस्रो जित

काठमाडौं/मस- भारतको गुजरातमा जारी मैत्रीपूर्ण टी-२० क्रिकेट प्रतियोगितात्रयात आफ्नो दोस्रो खेलमा पनि नेपाल विजयी भएको छ। नेपालले मंगलबार भएको खेलमा भारतको बरोडालाई २७ रनले पराजित गरेको हो।

गुजरातको वारपाइस्थित साईं मेघपन स्पोर्ट्स लाइफ मैदानमा बरोडाले टस जितेर पहिला फिल्डिङ राज्यो। नेपालले नियायित २० ओम्भरको खेलमा ६ विकेट गुमाउदै एक सय ५६ रन बनायो। एक सय ५७ रनको विजयी लक्ष्य पछाड्याउने क्रममा भारतको बरोडाले सबै विकेट गुमाएँ एक सय २९ रन मात्र बनाउन सक्यो। यसअघि पहिलो खेलमा नेपालले भारतको गुजरातलाई आठ

विकेटले हाराएको थियो।

बरोडालाई खेलमा व्याटिंड गर्ने कम्पनी

योजना र कार्यक्रमका आधारमा बजेट : सदस्य-सचिव घिसिड

काठमाडौं/मस- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राष्ट्रिय) का सदस्य-सचिव टंकलाल घिसिडले राष्ट्रिय खेल संघालाई उनीहरूको कार्यक्रम र योजनाका आधारमा बजेट दिए व्यवस्था गरिने बताएका छन्।

काठमाडौंमा मस- गंगलबार आयोजित खेलकुदमा योजना र बजेट कस्तो? भन्ने विषयक खेलकुद प्रकारसँगको अन्तरिक्तया कार्यक्रममा बोल्न्दै उन्नेले आगामी बजेटमा खेल संघको कार्यक्रम र पेश राखेको योजनाका आधारमा बजेट दिए अन्तर्भूत बाबतको व्याप्ति गरिने बताए। उन्नेले खेलकुदमा पाराएको बजेटलाई प्रायोगिकताका आधारमा खर्च गरिने पनि बताए।

'राखेपले दुई सय नौ मा रहेको खेल संघको संख्यालाई ६१ मा घटाइएको छ। बजेट विनियोजनाको हिसाबले पनि पदक र राष्ट्रिय महत्वका खेलकुदलाई ध्यान दिएरेक्छ। खेलकुदमा बजेट पर्याप्त नहुने र भएको बजेटलाई पनि खर्च गर्न नसकिने अवस्थालाई चिन्ह

आवश्यक छ, उन्नेले भने।

नेपालको कूल बजेटमध्ये खेलकुदले ०.१२ प्रतिशत बजेट पाउने र त्यसमा पनि टूलो हिस्सामा कर्मचारीको तलब भत्तामा जाने गरेको व्याप्ति छ। राखेपले कार्यक्रमी प्रदर्शनमा आयोजना हुने १०० औं राष्ट्रिय खेलकुदलाई मुख्य प्रायोगिकतामा राखेको र यसको अपनान्त प्रदेश स्वयंलाई दिन लागोको पनि सदस्य-सचिव घिसिडले बताए।

राखेपले राष्ट्रिय गौरवको आयोजनामा परेको मुलापानी क्रिकेट मैदान, विराटनगर र भरतपुरको मैदानलाई छिटो सम्पन्न गरिसक्ने गर्न नसकिने अवस्थालाई चिन्ह।

सदस्य-सचिव घिसिडले जानकारी दिए। बजेट निर्माणको पूर्वसन्ध्यामा आयोजित अन्तर्राष्ट्रीय कार्यक्रममा सहभागी सञ्चारकर्मीको सम्भाव लिए दिए सदस्य-सचिव घिसिडले राखेपले घूर्धार्थी पूर्वाधार, पुराणांग, पुराणांग, खेलाडी पलायन, खेलाडी र प्रशिक्षण तथा तायारीको व्यवस्था, राष्ट्रिय राखेपले खेलाडीको चुस्त तयारी, खेल जीवनपद्धति टोलीको चुस्त तयारी, खेल जीवनपद्धति खेलाडीले पाउने सुविधा, पुरस्कार जस्ता विषयमा बजेटमा ध्यान दिए पनि प्रतिवेदन व्यक्त गरे।

सहभागी सञ्चारकर्मीले काम गर्न सक्ने गरी कार्यक्रम तजुम्हामा जानेगरी प्रदर्शनमा आयोजना हुने १०० औं राष्ट्रिय खेलकुदलाई मुख्य प्रायोगिकतामा राखेको र यसको अपनान्त प्रदेश स्वयंलाई दिन लागोको पनि सदस्य-सचिव घिसिडले बताए।

सहभागी

सम्भावी

सम्भावी</

